

ANEU MAR ENDINS

L'Estrella de la nova evangelització

En vigílies de la celebració del Naixement del Salvador, la litúrgia del quart diumenge d'Advent ens invita a contemplar, a la lectura de l'Evangeli, l'esdeveniment de la Visitació de Maria a la seva cosina Isabel. Déu Pare, en enviar-nos el seu Fill, porta la salvació a la humanitat sencera, però la realitza a través de l'obediència de la fe d'algunes persones concretes. La seva vida i les seves paraules adquireixen eficàcia quan són acollides amb el mateix esperit de fe amb el que foren viscudes i comunicades.

La Visitació és un fet familiar que adquireix una rellevància i una significació salvífica. En la Verge Maria s'acompleix el sí de Déu al món en donar-nos el seu Fill. L'acceptació de Maria obre el camí del sí obedient del Fill al Pare quan entra al món; ens en parla la carta als Hebreus. El sí obedient de Maria permet al món acollir per la fe el do de Déu.

Els dies abans de Nadal tot es fa adoració, recolliment i ens convida a la contemplació. Maria representa l'Església i personifica cada un dels creients que, a través dels segles han acollit en l'entranya del seu cor —centre de la persona, segons la Bíblia— el Fill de Déu fet home.

Aquests dies que precedeixen el Nadal s'acompleix aquell lema tradicional que diu així: «*lex orandi, lex credendi et lex vivendi*». Generalment se solen citar els dos primers elements: la llei o la norma de la pregària expressa la norma de la fe. Però m'agrada molt aquesta versió ampliada, que he trobat en un teòleg de renom, i que afegeix que la llei de la pregària és norma de la fe i també norma de la vida cristiana.

Que serveixin com a il·lustració del que acabo d'expressar aquests textos de les pregàries de la missa dels dies immediats a la festa de Nadal: «Oh Déu, creador i redemptor de la naturalesa humana, vós heu volgut que la vostra Paraula s'encarnés en les entranyes de Maria, sempre verge» (dia 17). «Oh Déu, per l'anunci de l'Àngel, la Verge Immaculada rebé en el seu si la vostra Paraula inefable i, plena de l'Esperit Sant va ser transformada en temple de la divinitat» (20 de desembre). «Déu omnipotent i etern, és a prop la festa del naixement del vostre Fill; que ens aculli l'amor d'aquell que és la vostra Paraula i que volgué fer-se home en el si de la Verge per habitar entre nosaltres» (dia 23).

Així s'entén aquest títol tan bonic que el Papa Benet XVI ha donat a la Verge Maria, el de «Mare de la Paraula de Déu» (Exhortació *Verbum Domini*, n. 27-28 i 124), afegint-hi en el primer cas el títol de «Mare de la fe» i en el segon el de «Mare de l'alegria».

En les seves paraules a l'hora de l'Àngelus del 28 d'octubre passat, després de clausurar els treballs del Sínode sobre la nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana, el papa va dir el que segueix: «Confiam a la Verge Maria els fruits del treball de l'assemblea sinodal conclosa recentment. Que ella, que és l'Estrella de la nova evangelització, ens ensenyi i ens ajudi a portar a tots a Crist amb coratge i amb goig.»

Amb aquests sentiments, desitjo a tots els qui segueix aquestes reflexions setmanals, un sant i joiós Nadal.

† **Josep Àngel Saiz Meneses**
Bisbe de Terrassa

Felicitació de Nadal del Sr. Bisbe



Fragment del frontal de Santa Maria del Monesir de Sant Cugat del Vallès (segle XIII) actualment al *Museo Della Antichità de Torino*. Restauració virtual de *Miquel Llach*.

Per la fe, Maria va acollir la paraula de l'Àngel i va creure en l'anunci que seria la Mare de Déu en obediència del seu lliurament (cf. *Lc 1,38*). [...]

Amb goig i tremolor va infantar el seu fill únic, mantenint intacta la virginitat (cf. *Lc 2,6-7*).

Benet XVI (*Porta Fidei*, núm. 13)

† **Josep Àngel Saiz Meneses**
Bisbe de Terrassa

GLOSSA

La salvació que Jesús ens porta

El dia de Nadal és un dia especial. Dia de la família que, aplegada, supera allunyaments, incomprensions, silencis, paraules poc encertades... Abans que l'escudella ompli els plats, no és estrany trobar-hi una cartolina amb el menú casolà, uns dibuixos, un poema... sovint obra dels menuts de la casa. Però en aquesta casa va ser un jove pare qui va preparar una carta que l'esposa, els pares i els sogres van trobar sobre el plat de cadascú. Deia així: «Som al dia de Nadal i és una jornada molt especial per a mi. És per això que us escric aquesta carta. Celebrem el naixement de Jesús. La festa de l'Amor de Déu a la humanitat. És una gran festa per a tothom. L'estimació i la bona voluntat són paleses. Vivim amb intensitat aquest dia. Ens sentim vius i joiósos. Agraïts!»

«És el dia que més m'agrada de l'any, perquè el celebrem i el gaudim en família sense oblidar els altres, els més desafavorits, que en aquests moments són molts. Tot i viure aquest dia i la resta de les festes nadalenques en família, tenim un pensament, un record i un gest, una acció concreta en favor de les persones i les famílies que passen necessitat. Això millora el món i apropa el Regne. Aquest Nadal és el segon amb el nostre fill, i l'any que ve ens acompanyarà, si Déu vol, el fill que és en camí. Gràcies, Senyor! Ajuda'ns a fer-los créixer, a conèixer-te a Tu

i a estimar els altres. Ajuda'ns a tots a transmetre el que significa creure en Tu i viure la vida com a cristians. Sento, en aquest dia, la tendresa, l'emoció i el compromís del dia del bateig del nostre fill. Prego Déu Pare que segueixi vetllant per la nostra família, que l'amor que ens uneix s'enforteixi». Superada la sorpresa, tots la llegiren. Comentaren l'encert i felicitarren l'autor. L'avi encetà la benedicció de la taula: «Déu i Pare omnipotent amb vostra divina Paraula beneïu aquesta taula i tots nosaltres, Amén.»

Celebrar Nadal, desitjar-nos bon Nadal, és desitjar que la salvació que Jesús ens porta faci estada al nostre cor, ens renovi i ens faci homes i dones de bona voluntat, disposats a ser testimonis d'aquest Amor que s'ha encarnat en Maria. «Ens ha nascut un infant, ens ha estat donat un fill» (*Is 9,5*). Renovats, superades les nostres mediocritats, germinarà la vida nova que Déu ha posat en nosaltres. Així Nadal serà un missatge d'esperança per a nosaltres i per a tota la humanitat. «*El qui és la Paraula s'ha fet home i ha habitat entre nosaltres*» (*Jn 1,14*). Imaginem el nostre àpat de Nadal com els d'aquesta família, aliment per al cos i l'esperit, perquè Jesús neix en els nostres cors i ens demana que el nostre testimoni ajudi a fer-lo néixer i créixer en els cors dels qui ens envolten.

Enric Puig Jofra, SJ

Jornada de la Família

El proper dia 30 de desembre, diumenge dintre de l'Octava de Nadal, és la festa de la Sagrada Família. Es convida a les famílies a celebrar aquesta festa a la seva parròquia. El lema d'aquest any 2012 és: *La família: transmissora de la fe*.

DIUMENGE IV D'ADVENT

▶ Lectura de la profecia de Miquees (Mi 5,1-4a)

Això diu el Senyor: «Tu Bet-Lèhem Efrata, petita per a figurar entre les famílies de Judà: de tu en sortirà el qui ha de regir Israel». Els seus orígens són llunyans, des dels temps eterns. Els tindrà abandonats fins que la mare haurà tingut un fill; aleshores la resta dels germans tornarà cap al poble d'Israel. Es presentarà a fer de pastor amb la majestat del seu Déu, amb la glòria del nom del Senyor. I viuran en pau, perquè ara serà gran d'un cap a l'altre de la terra. Ell serà la pau.

▶ Salm responsorial (79)

R. *Déu de l'univers, renoveu-nos, feu-nos veure la claror de la vostra mirada, i serem salvats.*

Pastor d'Israel, escolteu-nos. / Vós que teniu querubins per carrossa, / desvetlleu el vostre poder, / veniu a salvar-nos. R.

Déu de l'univers, / gireu des del cel els vostres ulls, / veniu i visiteu aquesta vinya, / que la vostra mà havia plantat / i havia fet robusta i forta. R.

Que la vostra mà reposi / sobre l'home que serà el vostre braç dret, / el fill de l'home a qui vós doneu la força. / No ens apartarem mai més de vós; / gardeu-nos la vida / perquè invoquem el vostre nom. R.

▶ Lectura de la carta als cristians hebreus (He 10,5-10)

Germans, Crist deia a Déu quan entrà al món: «No volem oblacions ni sacrificis, però m'heu format un cos; no exigiu l'holocaust ni l'expiació. Per això us dic: Com està escrit de mi en el llibre, Déu meu, vinc a fer la vostra voluntat». Primer ha dit: «Les oblacions i els sacrificis, l'holocaust i l'expiació, no els volem ni els exigim». Encara que totes aquestes ofrenes són precisament les que la llei prescrivia. Després afegeix: «Vinc a fer la vostra voluntat». Adoneu-vos com suprimeix tot el que deia abans, i ho substitueix pel que diu després. A nosaltres ens ha santificat l'ofrena del cos de Jesucrist, feta una vegada per sempre per complir aquesta «voluntat» de Déu.

▶ Evangeli segons sant Lluc (Lc 1,39-45)

Per aquells dies, Maria se n'anà decididament a la Muntanya, a la província de Judà, entrà a casa de Zacaries i saludà Elisabet. Tan bon punt Elisabet va sentir la salutació de Maria el nen saltà dins les seves entranyes i Elisabet, plena de l'Esperit Sant, cridà amb totes les seves forces: «Ets beneïda entre totes les dones i és beneït el fruit de les teves entranyes. Qui sóc jo perquè la mare del meu Senyor vingui a visitar-me? Mira: tan bon punt he sentit la teva salutació, el nen ha saltat d'entusiasme dins les meves entranyes. Feliç tu que has cregut! Allò que el Senyor t'ha fet saber, es complirà.»

▶ Lectura de la profecia de Miqueas (Mi 5,1-4a)

Así dice el Señor: «Pero tú, Belén de Efrata, pequeña entre las aldeas de Judá, de ti saldrá el jefe de Israel. Su origen es desde lo antiguo, de tiempo inmemorial. Los entrega hasta el tiempo en que la madre dé a luz, y el resto de sus hermanos retornarán a los hijos de Israel. En pie pastoreará con la fuerza del Señor, por el nombre glorioso del Señor su Dios. Habitarán tranquilos porque se mostrará grande hasta los confines de la tierra, y esta será nuestra paz.»

▶ Salmo responsorial (79)

R. *Oh Dios, restáuranos, que brille tu rostro y nos salve.*

Pastor de Israel, escucha, / tú que te sientas sobre querubines, resplandece. / Despierta tu poder y ven a salvarnos. R.

Dios de los ejércitos, vuélvete: / mira desde el cielo, fíjate, / ven a visitar tu viña, / la cepa que tu diestra plantó, / y que tú hiciste vigorosa. R.

Que tu mano proteja a tu escogido, / al hombre que tu fortaleciste. / No nos alejaremos de ti: / danos vida, para que invoquemos tu nombre. R.



Visitació de Maria a Elizabeth

▶ Lectura de la carta a los Hebreos (Hb 10,5-10)

Hermanos:

Cuando Cristo entró en el mundo dijo: «Tú no quieres sacrificios ni ofrendas, pero me has preparado un cuerpo; no aceptas holocaustos ni víctimas expiatorias. Entonces yo dije lo que está escrito en el libro: «Aquí estoy, oh Dios, para hacer tu voluntad.» Primero dice: «No quieres ni aceptas sacrificios ni ofrendas, holocaustos ni víctimas expiatorias», que se ofrecen según la Ley. Después añade: «Aquí estoy yo para hacer tu voluntad.» Niega lo primero, para afirmar lo segundo. Y conforme a esa voluntad todos quedamos santificados por la oblación del cuerpo de Jesucristo, hecha una vez para siempre.

▶ Evangelio según san Lucas (Lc 1,39-45)

En aquellos días, María se puso en camino y fue aprisa a la montaña, a un pueblo de Judá; entró en casa de Zacarías y saludó a Isabel.

En cuanto Isabel oyó el saludo de María, saltó la criatura en su vientre. Se llenó Isabel del Espíritu Santo y dijo a voz en grito: «¡Bendita tú entre las mujeres, y bendito el fruto de tu vientre! ¿Quién soy yo para que me visite la madre de mi Señor? En cuanto tu saludo llegó a mis oídos, la criatura saltó de alegría en mi vientre. Dichosa tú, que has creído, porque lo que te ha dicho el Señor se cumplirá.»

COMENTARI

La mare del meu Senyor ha vingut a visitar-me

El quart diumenge d'Advent és el diumenge de Maria. Si fins ara ens ha acompanyat Joan Baptista, el profeta del Messies, ara ens acompanya la seva mare, Maria. El text evangèlic d'avui és la continuació del que vam escoltar la festa de la Immaculada. L'àngel anunciava a Maria la seva missió de ser la mare del Messies, el Fill de l'Altísim, i li assenyalava un signe: Elisabet, l'estèril, ja està de sis mesos.

L'escena evangèlica d'avui desborda d'entusiasme: el nen salta dins les entranyes d'Elisabet i ella proclama la benaurança de Maria, que respondrà entonant el càntic de lloança —que no apareix en el text litúrgic

de l'evangeli d'avui: «La meva ànima magnifica el Senyor que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa.»

Elisabet parla plena de l'Esperit Sant. Ella és la profetessa de Maria, la dona de la nova era. Elisabet ens desvela el misteri amagat en Maria: és beneïda entre les dones, perquè en el seu si porta el fruit beneït de tots els segles, el Messies d'Israel i el Salvador del món. Maria és la mare del Senyor, és a dir, de Déu, tal com era anomenat pels jueus. Si a l'Antic Testament, el poble, expectant, esperava la visita de Déu per alliberar-lo dels seus enemics i de les seves penes, Elisabet és feliç

de rebre la visita del Senyor en el si virginal de Maria. Com una nova arca de l'aliança, Maria transporta el qui és la paraula de Déu feta home en el seu si.

«Feliç tu que has cregut!» La benaurança de la fe, de la qual Maria és la primícia. «Feliços els qui creuran sense haver vist» (Jn 20,29), proclamarà Jesús a Tomàs. Feliços també nosaltres preparats per acollir Jesucrist, el Messies d'Israel, el Salvador del món, el qui compleix l'expectació del poble, el qui omple d'alegria i d'entusiasme els cors afeixugats de la humanitat que creu i espera.

Jordi Latorre, SDB



LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

■ **Dilluns** (litúrgia hores: 4a setm.): 2Sa 7,1-5.8b-12.14a.16 / Sl 88 / Lc 1,67-79.

Comença el temps de Nadal

□ **Dimarts:** Vigília: Is 62,1-5 / Sl 88 / Ac 13,16-17.22-25 / Mt 1,1-25. Nit: Is 9,1-6 / Sl 95 / Tt 2,11-14 / Lc 2,1-14. Alba: Is 62,11-12 / Sl 96 / Tt 3,4-7 / Lc 2,15-20. Dia: Is 52,7-10 / Sl 97 / He 1,1-6 / Jn 1,1-18 ■ **dimecres:** Ac 6,8-10;7,54-59 / Sl 30 / Mt 10,17-22 □ **dijous:** 1Jn 1,1-4 / Sl 96 / Jn 20,2-8 ■ **divendres:** 1Jn 1,5-2,2 / Sl 123 / Mt 2,13-18 □ **dissabte:** 1Jn 2,3-11 / Sl 95 / Lc 2,22-35 □ **diumenge** vinent, la Sagrada Família (lit. hores: 1a setm.): Sir 3,2-6.12-14 / Sl 127 / Col 3,12-21 / Lc 2,41-52 (o bé: 1Sa 1,20-22.24-28 / Sl 83 / 1Jn 3,1-2.21-24 / Lc 2,41-52).

QUÈ ÉS LA PERSONA HUMANA

Les facultats de conèixer, estimar i actuar, i l'únic subjecte responsable i lliure (III)



Es tracta del reconeixement personal que Maria Magdalena fa de Jesús (*Jn* 20,11-18). Maria es gira i veu Jesús, però no el reconeix sinó que el confon amb l'hortolà que li diu: «Per què plores? Qui busques?» Maria es gira per segona vegada i Jesús la crida pel seu nom: «Maria». Simultàniament es dona en Jesús un alt nivell de coneixement i un alt nivell d'amor. Jesús gloriós coneix i estima Maria, i pronuncia amb afecte el seu nom. Hi ha un alt grau de comunicació, fruit de la presència personal mútua, que genera coneixement i amor.

En Maria Magdalena es donen els mateixos elements cognitius, afectius i d'acció que hem trobat en Jesús vers Maria. Són resposta a la iniciativa de Jesús. Coneixement (reconeixement), afecte, desig de comunicació que s'expressa en el fet que Maria Magdalena es prosterna davant Jesús i l'adora, tot intentant agafar-li els peus.

Jesús introdueix aquí un altre element de coneixement i d'amor: la fe. «Deixa'm», li diu Jesús. Perquè no es tracta de possessió sensorial, a base d'agafar amb les mans els peus de Jesús. Es tracta de creure. Es tracta de la comunicació plena que és fruit de la fe que confia i estima. L'acció

comunicativa duu així a la comunió entre Crist i Magdalena establerta per la fe, la confiança i l'amor.

Així Maria Magdalena coneix Jesús, l'estima i estableix comunió espiritual, la pròpia de la fe, amb ell. Tot es produeix en un procés simultani com l'acord de tres o de cinc notes en el piano. Segurament, Agustí i Tomàs l'entenen com un procés successiu en el qual la primera fase (conèixer) conté necessàriament la segona (estimar); i aquesta ha de contenir necessàriament l'acció comunicativa que duu a la comunió. Sant Tomàs admetrà en el coneixement per conaturalitat que en el procés de conèixer/estimar/actuar es doni amb primacia l'amor més que no pas el coneixement.

El Papa Benet diu, en la primera part del seu llibre sobre Jesús de Natzaret: «Tan sols demano a les lectores i els lectors aquella anticipació de simpatia sense la qual no hi ha cap comprensió». Cal simpatia perquè hi hagi comprensió. Sense previ afecte no pot haver-hi coneixement en la relació interpersonal. «Qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor» (*1Jn* 4,8).

Dr. Josep M. Rovira Belloso
(*Déu fa créixer les persones*. Edicions Saragossa, Barcelona 2012)

EVANGELIZAR

La alegría de la casa

Una alumna de un Instituto de secundaria me entregó el testimonio siguiente:

—¡Bendita sea Cristina! Tiene 17 años, como yo. Y es madre de una hija, de dos. Al quedar embarazada, cuando más ayuda necesitaba, todos se pusieron en contra suya. ¡Un hijo a los 15 años! Ella luchó. Ató su vida a un pequeño ser. El padre, un adolescente, se desentendió en aquel momento. ¡Bendita sea esta madre que lloró durante el embarazo y después del parto y que estuvo casi sola en el bautizo de su hija! Ahora todos se han reconciliado y viven contentos y felices. La niña es preciosa, es “el centro y la alegría de la casa, un don de Dios”. Cristina me decía: “Busqué en Dios fuerza y seguridad, para mí y para la niña. Y así fue. Dios me ayudó en todo. Por ello he querido que mi hija *pronunciara*, antes que otro nombre, el santo nombre de Dios.”»

San Juan de Ávila, nuevo doctor de la Iglesia, enseña: «Decir un *¡bendito sea Dios!* en la adversidad, en el dolor, entre lágrimas... vale más que dar *mil acciones de gracias...* en momentos de prosperidad.»

R. Tagore, premio Nobel, decía: «Cada vez que nace un niño, quiere decir que Dios no ha perdido la confianza en el hombre.» ¡Es la Navidad!

J. M. Alimbau

SANTORAL

23. ✠ Diumenge IV d'Advent. Sant Joan de Kety (1390-1473), prev. de Cracòvia; sant Sèrvul el Paralític; santa Victòria, verge i màrtir.

24. Dilluns. Sant Delfí, bisbe; santa Adela, abadessa; santa Irmína, vg., princesa.

25. ✠ Dimarts. Nadal de Nostre Senyor Jesucrist, a Betlem de Judà. També: Mare de Déu de Betlem o del Pessebre; santa Anastàsia, màrtir (s. iv); santa Eugènia, vg. i mr.

26. Dimecres. Sant Esteve, diaca i primer màrtir (35) a Jerusalem; sant Dionís, papa (259-268)

i mr.; sant Zòsim, papa (grec, 417-418).

27. Dijous. Sant Joan, apòstol i evangelista, fill de Zebedeu, vident de Patmos, venerat a Efes (†100); sant Teodor, monjo; santa Nicaret, verge.

28. Divendres. Sants Innocents, mrs. a Betlem i rodalia; santa Dòmna, vg. i mr.; sant Abel, fill d'Adam i d'Eva.

29. Dissabte. Sant Tomàs Becket (1118-1170), bisbe de Canterbury i mr.; sant David (s. xi-x aC), rei de Judà i d'Israel, i profeta, conqueridor de Sió; sant Tròfim, bisbe.

El diálogo interpersonal



El diàlego interpersonal es la forma paradigmàtica de primer anuncio, que està prefigurada en los diálogos de Jesús de los que guardan recuerdo los relatos evangélicos: con la samaritana, con Nicodemo, con el joven rico. Es la forma más común y la que permite precisar los contornos de dicha iniciativa pastoral, por su carácter espontáneo y no organizado, lo cual no quiere decir que no sea planificado.

El formato simple y elemental del primer anuncio dirigido a un solo interlocutor permite describir con mucha simplicidad los elementos que encontraremos en las otras modalidades (aunque de forma más compleja). Por ejemplo, podemos destacar tres elementos por lo que respecta a los protagonistas: el evangelizador, que es la mediación visible y audible del Evangelio (enviado por la Iglesia); el Espíritu Santo, que unge al evangelizador, llama al corazón del interlocutor y mueve su corazón a creer —es el Espíritu Santo quien convence, no el evangelizador—; y el interlocutor, que se abre a la Buena Noticia y se deja convencer o no.

La forma del primer anuncio en un diàlego interpersonal implica obviamente que dicho diàlego se da en el contexto de una relación de amistad, de compañerismo o de familia que ha madurado durante años. Es un acto de amor, no de imposición, y presupone empatía entre ambos.

También permite presuponer que el que decide iniciar el diàlego previamente ha reflexionado, ha rezado, ha pedido la luz del Espíritu Santo para tomar dicha iniciativa. Todo ello supone un discernimiento sobre la oportunidad del primer anuncio. No se trata de ir por ahí soltando el *kerigma* al primero que se preste. Pero tampoco se trata de dejar pasar los años sin decir ni una palabra, y más cuando —quizá por pequeños detalles o circunstancias— vemos una buena disposición o interés en el interlocutor. Pero siempre será preciso un discernimiento previo sobre las condiciones del destinatario, su predisposición y la oportunidad de proponerle el anuncio de Jesús.

Xavier Morlans
(*El primer anuncio. El eslabón perdido*. Editorial PPC, Madrid 2009)

ENTREVISTA



▶ JOSEP M. BENÍTEZ

Ignasi i Lull

Amb motiu de la festivitat del beat Ramon Lull, la Facultat de Filosofia de Catalunya (URL) va organitzar, el propassat 28 de novembre, un acte acadèmic que va incloure la projecció del capítol sobre Lull del documental *Miquel Batllori, l'agudesa d'un savi*, produït per TV3 i dirigit per Francesc Llobet. La lliçó acadèmica va estar a càrrec del Dr. Josep M. Benítez Riera, SJ, professor emèrit de la Pontificia Universitat Gregoriana de Roma, en la qual va parlar de «L'ascendència de Ramon Lull en Ignasi de Loiola». El P. Benítez explica l'influx que hi va poder haver entre els ensenyaments de Ramon Lull i d'Ignasi de Loiola.

Vostè ha parlat sobre l'ascendència de Lull en Ignasi de Loiola. Què vol dir?

Podria dir que es veu clara en el «Principi i Fonament» que formula Ignasi com a preàmbul als seus Exercicis Espirituals. L'argumentació d'Ignasi l'havia explicat Lull al seu *Liber de mille proverbii* (1302, reescrit a Gènova el 1303).

Per tant, Ignasi de Loiola s'inspira en Lull...

Més encara: redacta amb les mateixes paraules i ordre sintàctic. Ja el P. De Guibert (1921-1925) va obrir l'estudi sobre autors que haurien influït en Ignasi. Va ser, però, el jesuïta català Josep M. March qui ho va provar el 1926, pel que fa al «Principi i Fonament». I el jesuïta mallorquí Josep Sabater, expert lul·lista, va insistir-hi l'any 1956.

Però Ignasi no cita Lull. Com entendre, doncs, aquesta còpia. És un plagí?

Cap plagí. Ni calia que el cités. En el context cultural de l'època no calia. Podem comprendre l'influx de Lull tenint present l'itinerari espiritual i experimental d'Ignasi des de la seva conversió a Loiola. Receptiu com una esponja, anava interioritzant —i anotant— tot ja des de Montserrat i Manresa, on va rebre el do d'una *exímia il·lustració*. Ja il·luminat, va seguir una contínua autoformació a Barcelona, a les universitats d'Alcalà, de Salamanca i a la Sorbona de París. Fins que a Roma va establir el text definitiu dels *Exercicis*, qualificat amb precisió lingüística pel P. Kolvenbach *prodotta letterario* (1997), presentat al papa Pau III, qui ja l'havia aprovat *vivae vocis oraculo* i ratificat amb el breu *Pastoralis Officii* el 1548. Els fruits espirituals dels grans il·luminats Lull i Loiola han estat extraordinaris.

Òscar Bardají i Martín

VIDA DIOCESANA

▶ ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Aquest diumenge dia 23, a les 19 h. Presideix la Missa de cloenda de la Visita Pastoral a l'Arxiprestat de Sant Cugat, a la parròquia de St. Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès.

Dilluns dia 24, a les 17 h. Presideix la celebració del Nadal al centre penitenciari de Quatre Camins (a la Roc del Vallès).

A mitjanit. Presideix la celebració de la Missa del Gall a la Catedral.

Dimarts dia 25, a les 12 h. Presideix la celebració de la Missa del dia de Nadal a la Catedral i imparteix la Benedicció Apostòlica.

Dimecres dia 26, a les 11 h. Celebra la Missa de la festa patronal a la parròquia de Sant Esteve de Ripollet.

Divendres dia 28, a les 13.30 h. Presideix la pregària i el dinar de Nadal amb els preveres, diaques i seminaristes a la Fundació Busquets (Terrassa).

▶ NOTÍCIES



Mons. Saiz Meneses assisteix a la inauguració d'un monòlit en record de les riudes a Sabadell. El divendres dia 30 de novembre a les 16.30 h, Mons. Saiz Meneses assistí a l'acte d'inauguració d'un monòlit a Sabadell en record de les riudes d'ara fa cinquanta anys. El Sr. Bisbe pronuncià unes paraules i saludà diverses persones supervivents d'aquella tragèdia.

Primer romiatge de l'Arxiprestat de Montcada al Santuari de la Salut. Més de 200 persones varen participar el dissabte dia 1 de desembre al primer romiatge



de l'Arxiprestat de Montcada al Santuari diocesà de la Mare de Déu de la Salut, a Sabadell. Les activitats tingueren com a fil conductor l'Any de la Fe. En un pelegrinatge a peu varen resar el Rosari que va culminar amb el cinquè misteri, resat dintre del Santuari com a pregària d'inici de la trobada, sota la presidència del Sr. Bisbe que, després, saludà els assistents de les diverses parròquies i esglésies presents.



Inici de la Visita pastoral a Valldoreix. El diumenge dia 2 de desembre a les 12.30 h, Mons. Saiz Meneses va presidir la Missa Estacional a la parròquia de Sant Cebrià de Valldoreix on va ser rebut pel Sr. Rector i el vicari. A la celebració hi participà per primera vegada el grup de *Puericantores* creat recentment a la parròquia. En acabar, el Sr. Bisbe saludà els feligresos. A la tarda va presidir la representació de l'Acte Sagramental de la vida del màrtir sant Cebrià. Durant la setmana, i amb l'ajuda del Sr. Bisbe auxiliar, continuà la Visita a la parròquia, amb els seus diversos grups, i també a l'església de l'Assumpció i a les esglésies de Sant Joan Baptista i de la Mare de Déu del Carme de Mirasol.



Mons. Salvador Cristau beneeix l'Exposició de Pessebres a la Catedral. El diumenge dia 2 de desembre Mons. Cristau, bisbe auxiliar presidí la inauguració i benedicció de l'Exposició de Pessebres a la Catedral. Va estar acompanyat pel Sr. Ferran Fonte, president de l'Agrupació de Pessebristes de Terrassa i pel Sr. Amadeu Aguado, regidor de Cultura de l'Ajuntament.

L'Agrupació de Pessebristes, vinculada a la parròquia del Sant Esperit i a la Catedral, organitza cada any l'exposició, el concurs de pessebres, cursos de pessebrisme. Realitza el pessebre oficial de la ciutat i el pessebre del Bisbat, entre d'altres.



Primera Trobada Arxiprestal d'Agents de Pastoral a Terrassa. El diumenge dia 2 de desembre a la tarda es va fer la Primera Trobada Arxiprestal d'Agents de Pastoral de les parròquies i comunitats de l'Arxiprestat de Terrassa. L'acte va tenir lloc al Col·legi Mare de Déu del Carme i reuní unes 150 persones. Hi assistiren Mn. Víctor Manel Fuentemilla, vicari episcopal, Mn. Josep Esplugas, arxiprest i d'altres preveres. Es va aprendre i cantar l'*Himne de l'Any de la Fe*. Seguí la projecció *Els sants de tots*, sobre els patrons de les parròquies. Hi hagué treball per grups sobre activitats de l'Arxiprestat. La trobada acabà amb la celebració de les Vespres, presidides pel vicari episcopal, a l'església del santuari i parròquia de la Mare de Déu del Carme.

▶ AGENDA

Trobada de Nadal del clergat. El divendres dia 28 de desembre a les 13.30 h, a la Fundació Busquets de Terrassa, sota la presidència del Sr. Bisbe i amb assistència del Sr. Bisbe auxiliar, els preveres, diaques i seminaristes del bisbat de Terrassa tindran la tradicional trobada nadalenca. A la capella hi haurà la pregària de l'hora de Sexta. Després compartiran el dinar festiu.

Pregària a l'estil de Taizé. Aquest diumenge dia 23 de desembre, a les 18 h. Lloc: Parròquia de Santa Maria de Rubí.

Exposició sobre la història de la parròquia de la Puríssima a Sabadell. La parròquia de la Puríssima Concepció de Sabadell ha organitzat l'exposició: «Història de la parròquia de la Puríssima Concepció de Sabadell: 1851-1963 (primera part)». Es podrà visitar del 8 de desembre al 6 de gener. Quedarà com a exposició permanent i s'obrirà al públic el primer diumenge de cada mes.

REMAD MAR ADENTRO

La Estrella de la nueva evangelización

En vísperas de la celebración del Nacimiento del Salvador, la liturgia del cuarto domingo de Adviento nos invita a contemplar, en la lectura del Evangelio, el acontecimiento de la Visitación de María a su prima Isabel.

Dios Padre, al enviarnos a su Hijo, trae la salvación a la humanidad entera, pero la realiza mediante la obediencia de la fe de algunas personas concretas, cuya vida y palabras adquieren eficacia cuando son acogidas con el mismo espíritu de fe en el que fueron vividas y comunicadas.

La Visitación es un hecho familiar que adquiere una relevancia y una significación salvífica. En la Virgen María se cumple el sí de Dios al mundo al darnos a su Hijo. La aceptación de María abre el camino al sí obediente del Hijo al Padre cuando entra en el mundo, del que habla la Carta a los Hebreos. El sí obediente de María permite al mundo acoger por la fe el don de Dios.

En vísperas de Navidad, todo se hace adoración, recogimiento e invitación a la contemplación. María representa a la Iglesia y personifica a cada uno de los creyentes que, a través de los siglos, han

acogido en la entraña de su corazón —centro de la persona, según la Biblia— al Hijo de Dios hecho hombre.

En vigiliass de Navidad se cumple aquel lema tradicional que reza así: «*lex orandi, lex credendi et lex vivendi*». Generalmente, se suelen citar los dos primeros elementos: la ley o la norma de la plegaria expresa la norma de la fe. Pero me gusta mucho esta versión ampliada que he encontrado en un acreditado teólogo y que añade que la ley de la plegaria es norma de la fe y asimismo norma de la vida cristiana.

Sirvan como ilustración de lo que acabo de expresar estos textos de las plegarias de la misa de los días inmediatos a la fiesta de Navidad: «Dios, creador y restaurador del hombre, que has querido que tu Hijo, Palabra eterna, se encarnase en el seno de María siempre Virgen» (día 17). «Oh Dios, que has transformado a la Virgen Inmaculada, por obra del Espíritu Santo, en templo de tu divinidad» (20 de diciembre). «Dios todopoderoso y eterno, al acercarnos, te pedimos que tu Hijo, que se encarnó en las entrañas de la Virgen María y quiso vivir entre noso-

tros, nos haga partícipes de la abundancia de su misericordia» (día 23).

Se comprende así este bello título que el Papa Benedicto XVI ha dado a la Virgen María de «Madre de la Palabra de Dios» (Exhortación *Verbum Domini*, n. 27-28 y 124), añadiendo en el primer caso el título de «Madre de la fe» y en el segundo el de «Madre de la alegría».

En sus palabras a la hora del *Ángelus* del pasado 28 de octubre, después de clausurar los trabajos del Sínodo sobre la nueva evangelización para la transmisión de la fe cristiana, el Papa dijo lo que sigue: «Confiamos a la Virgen María los frutos del trabajo de la asamblea sinodal recién concluida. Ella, que es la Estrella de la nueva evangelización, nos enseñe y nos ayude a llevar a todos a Cristo, con coraje y con gozo.»

Con estos sentimientos, deseo a todos cuantos siguen estas reflexiones semanales, una santa y gozosa Navidad.

† **Josep Àngel Saiz Meneses**
Obispo de Terrassa